# Çal??ma Ya?am?nda Cinsiyet Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çal??ma Ya?am?nda Cinsiyet Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18358

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Çal??ma Ya?am?nda Cinsiyet Ölçe?i, Dilara Ünüvar Ünlüo?lu taraf?ndan 2019 y?l?nda yürütülen bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçüm arac?d?r. Ölçe?in temel amac?, Türkiye'de, özellikle Eski?ehir özel sa?l?k sektörü örne?i üzerinden, kad?n i?gücünün de?erlendirilmesi ve çal??ma ya?am?nda kar??la?t?klar? cinsiyete dayal? e?itsizliklerin, ayr?mc?l?klar?n ve alg?lar?n sistematik olarak ölçülmesidir. Ölçek, kad?nlar?n i?yerinde maruz kald??? olas? olgular?n s?kl???n? ve genel olarak çal??an kad?nlara yönelik toplumsal/kurumsal tutumlar? belirlemeyi hedeflemektedir. Bu araç, üç ana bölümden olu?makta olup, farkl? derecelendirme sistemleri (Likert ve Ordinal) kullan?larak kat?l?mc? görü?lerini toplamaktad?r.

## Anahtar Kelimeler

Cinsiyet E?itsizli?i, Çal??ma Hayat?, Kad?n ??gücü, Ayr?mc?l?k, Özel Sa?l?k Sektörü, Likert ölçe?i, Cronbach's Alpha, ??yeri ?iddeti.

## Yazarlar

Dilara Unuvar Unluoglu

## Amaç

Ölçe?in geli?tirilme amac?, çal??an kad?nlar?n kariyer geli?iminde, ücretlendirmede, i?e al?m süreçlerinde ve i?yeri ortam?nda kar??la?t?klar? cinsiyet e?itsizliklerinin ve dezavantajl? durumlar?n kapsaml? bir ?ekilde tespit edilmesidir. Özellikle annelik haklar?, taciz ve terfi engelleri gibi kritik konulara odaklanarak, kad?n çal??anlar?n i? ya?am?ndaki deneyimlerine dair nicel veriler sa?lamak amaçlanm??t?r.

Ayr?ca, ölçek, çal??an kad?nlar?n bireysel ve toplumsal rolleri hakk?ndaki alg?lar?n (kariyer önemi, ev/çocuk sorumluluklar?) ne düzeyde oldu?unu ölçmeye yarayarak, bu alg?lar?n i?gücü piyasas?ndaki konumlar?n? nas?l etkiledi?ini analiz etmeyi hedefler. Bu sayede, kad?n istihdam?n? destekleyici politika önerileri geli?tirmek için sa?lam bir zemin olu?turulmu?tur.

## Yap? (Construct)

Çal??ma Ya?am?nda Cinsiyet Ölçe?i, kad?nlar?n i? ya?am?ndaki deneyimlerini çok boyutlu olarak ele alan bir yap?y? ölçmektedir. Ölçek, temelde üç ana psikososyal ve örgütsel yap?y? de?erlendirmektedir:

**Cinsiyete Dayal? ??yeri Olgular?n?n S?kl???:** Kad?nlar?n i?yerinde maruz kald??? ayr?mc?l?k, taciz ve kariyer engelleri gibi olumsuz durumlar?n ya?anma s?kl???.

ARABPSYCHOLOGY.COM

**Çal??an Kad?nlar?n Roller ve Sorumluluklar Hakk?ndaki Önemi:** Ba?ar?l? bir kariyer ile ev ve çocuk bak?m? gibi sorumluluklar aras?ndaki dengeye verilen ki?isel önem düzeyi.
**Çal??an Kad?nlara Yönelik Toplumsal ve Kurumsal Alg?lar:** Kad?nlar?n çal??ma hakk?na, i?e al?m e?itli?ine, ücret e?itli?ine ve annelik haklar?n?n i? güvenli?ine etkisine dair genel kabul veya reddetme düzeyleri.

## Geçerlik (Validity)

Ölçe?in geli?tirildi?i çal??mada, geçerlik analizlerine dair spesifik faktör yap?s? bilgisi sunulmam?? olmakla birlikte, ölçe?in kapsam geçerlili?inin yar? yap?land?r?lm?? görü?me formu kapsam?nda sa?land??? anla??lmaktad?r. Kullan?lan iki temel ölçüm biçiminin (Likert ve Ordinal) yap?sal bütünlü?ü, ölçülmek istenen farkl? boyutlara odaklanarak sa?lanm??t?r.

Özellikle, kad?nlar?n i?yerinde ya?amalar? olas? olgular?n s?kl?klar?na dair uygulanan ordinal ölçe?in yüksek güvenilirlik de?eri (Alpha = 0.886), bu boyutun ölçmek istedi?i kavram? tutarl? bir ?ekilde yans?tt???n? göstermektedir. Bu bulgu, ölçe?in bu k?sm?n?n, kad?nlar?n i?yerindeki dezavantajl? deneyimlerini do?ru bir ?ekilde yakalama yetene?ine sahip oldu?unu i?aret etmektedir.

## Güvenirlik (Reliability)

Çal??mada güvenilirlik analizleri, yar? yap?land?r?lm?? görü?me formu içerisindeki analize uygun iki farkl? ölçek için Cronbach's Alpha katsay?s? kullan?larak test edilmi?tir. Bu analizler sonucunda elde edilen de?erler a?a??dad?r:

Verilen ifadelere kat?l?mc?lar?n kat?l?p kat?lmad?klar?na ili?kin uygulanan 3'lü derecelendirmeye sahip Likert ölçe?i (Bölüm 3): Cronbach Alfa de?eri **0.605** olarak hesaplanm??t?r. Bu de?er, sosyal bilimler ara?t?rmalar? ba?lam?nda kabul edilebilir (marginal) bir iç tutarl?l??a i?aret etmektedir.
Kad?nlar?n i?yerlerinde ya?amalar? olas? olgular?n ya?anma s?kl?klar?na dair uygulanan 5'li derecelendirmeye sahip ordinal ölçe?in (Bölüm 1): Cronbach Alfa de?eri **0.886** olarak hesaplanm??t?r. Bu yüksek de?er, ölçe?in bu boyutunun mükemmel bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir.

## Faktör Analizi

Kaynak içerikte, ölçe?in faktör yap?s?n? belirlemeye yönelik spesifik bir Aç?mlay?c? ya da Do?rulay?c? Faktör Analizi gerçekle?tirildi?ine dair bilgi bulunmamaktad?r. Çal??ma, güvenilirlik ve frekans analizlerine odaklanm??t?r. Ölçek, içeri?ine göre birbirinden farkl? üç tematik boyutu ölçen ba??ms?z madde setleri olarak yap?land?r?lm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Araç (Instrument)

**Test Türü:** Geli?tirme (Developmental Scale)

**Format:** Yar? Yap?land?r?lm?? Görü?me Formu ?çerisinde Yer Alan Çok Boyutlu Ölçek (Çoklu Likert ve Ordinal Derecelendirme)

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Çal??an Kad?nlar

**Ya? Grubu:** Yeti?kin Çal??anlar

**Popülasyon Detaylar?:** Eski?ehir özel sa?l?k sektöründe çal??an kad?n i?gücü.

**Test Metodolojisi:** Veri analizinde tan?mlay?c? faktörler için frekans analizleri, ölçeklerin iç tutarl?l??? için ise Cronbach's Alpha katsay?s? kullan?lm??t?r.

## Anahtar Kelimeler

?? Ya?am?, Cinsiyet Ayr?mc?l???, Kad?n Çal??anlar, Kariyer Engelleri, Ücret E?itli?i, Annelik Haklar?, Akademik Ölçek.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tan?t?c?s?:** Bilgi mevcut de?ildir.

**Kurumsal E-posta Adresleri:** dilaraunuvarunluoglu@eskisehir.edu.tr

**Yaz??ma Adresi:** Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eski?ehir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## ?zinler & Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Dilara Ünüvar Ünlüo?lu taraf?ndan 2019 y?l?nda tamamlanan bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri ve ücret bilgileri için do?rudan sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?l?: **2019**

Lütfen orijinal PDF'i buradan indirebilirsiniz: calisma-yasaminda-cinsiyet-olcegi-toad.pdf

## Referanslar

Ünüvar Ünlüo?lu, D. (2019). *Avrupa sosyal ?art? çerçevesinde Türkiye'de kad?n i?gücünün de?erlendirilmesi: Eski?ehir özel sa?l?k sektörü örne?i*. (Yay?mlanmam?? doktora tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eski?ehir.

Tez Kayna??na Eri?im Linki: tez.yok.gov.tr

## Çal??ma Ya?am?nda Cinsiyet Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

1. A?a??daki olgular?, kad?nlar?n i?yerlerinde ya?ad?klar?n? dü?ündü?ünüz s?kl?k derecesine göre doldurunuz;

Kad?n olduklar? için terfi ettirilmemeleri
Kad?n olduklar? için ayn? i?i yap?yor olmas?na ra?men erkek çal??andan daha az ücret/maa? almas?
??yerince cinsel tacize maruz kalmas?
??yerince sözlü tacize maruz kalmas?
??e kabul edilirken, erkek adaya oranla kad?n oldu?u için daha az tercih edilmesi
Annelikle alakal? izin ve haklar?n?n kad?n çal??anlar?n i?lerinin kaybetmesine sebep olmas?
??veren taraf?ndan mesleki e?itimlerde kad?n çal??anlar?n erkek çal??anlara göre ikinci planda tutulmas?

2. A?a??daki çal??an kad?nlarla ilgili olgular? sizin için önem derecesine göre 1 en az önemli, 5 en çok önemli olmak üzere 1'den 5'e s?ralay?n?z;

Ba?ar?l? bir kariyer sahibi olmak ve i?yerinde sürekli yükselmek
Kendini geçindirecek kadar para kazanmak
Evi geçindirecek kadar para kazanmak

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ev i?lerini yerine getirememek
Çocuk bak?m? yükümlülükleri yerine getirememek

3. A?a??daki ifadelere, 'Kat?l?p- Kat?lmad???n?z?' kendinize en yak?n seçene?i i?aretleyerek belirtiniz;

Ülkemizde kad?n diledi?i i?e/mesle?e kolayca sahip olabilir.
Çal??mak kad?n?n ev ve çocuk üzerindeki sorumluluklar?n? yerine getirmesini zorla?t?r?r.
Annelerinin çal???yor olmas? çocuklar? üzerinde olumsuz etkiye sebep olur.
Çal??an kad?nlara kar?? erkeklerin alg?s? olumludur.
??yerinde kad?n ve erkek i?e al?nma konusunda e?it ?ansa sahiptir.
Ayn? i?i yapan kad?n ve erkek ücretleri/ maa?lar? e?ittir.
??yerleri, kre? vb. gibi imkânlar sa?layarak kad?n çal??an say?s?n? artt?rabilir.
Devlet, kad?n?n istihdam edilmesi noktas?nda yapt?r?c? ad?mlar atmal?d?r.
Kad?n?n çal??mas?ndan ziyade evde kal?p, ev i?leri ve çocuk bak?m? gibi sorumluluklar? yerine getirmesi toplumun kalk?nmas?nda daha önemlidir.
Çal??an kad?n çocuk sahibi oldu?unda i?ten ayr?lmas? daha iyidir.
Çal??an kad?n?n do?um veya süt izni gibi annelik haklar?, i?ini kaybetme riski olu?turur.
Çal??an kad?nlar sendika üyeli?i konusunda erkek çal??anlar kadar aktif de?ildir.
Kad?n çal??anlar, erkek çal??anlara göre i?yerinde psikolojik ve fiziksel ?iddete daha fazla maruz kal?yorlar.

**Derecelendirme:** 5'li Likert (1= **asla** - 5= **her zaman**) / 3'lü Likert (1= **kat?lm?yorum** - 3 = **kat?l?yorum**)

ARABPSYCHOLOGY.COM